

**Δημιουργία Δικτύου Υποδομών για την Έρευνα
στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες**

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ DARIAH**

Πρόγραμμα: Δημιουργία Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων σε Θεματικούς τομείς που αφορούν τις Ερευνητικές Υποδομές του Ευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη Υποδομών (European Roadmap for Research Infrastructures, by ESFRI-European Strategy Forum on Research Infrastructures)

Έργο: «Δημιουργία Δικτύου Υποδομών για την Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες»

Ακρωνύμιο: ΔΥΑΣ

Αθήνα, Φεβρουάριος 2011

Στοιχεία του έργου:

Συμμετέχοντες φορείς:

Ακαδημία Αθηνών (συντονιστής)

Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού- Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων

Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών

Προϋπολογισμός έργου: 125000 Ευρώ

Χρόνος Διενέργειας της μελέτης: 1 Ιανουαρίου 2011- 28 Φεβρουαρίου 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σύνοψη της μελέτης	4
Εισαγωγή	5
Ενότητα 3.1 Παρουσίαση της υποδομής DARIAH	6
Πλαίσιο του οδικού χάρτη των ευρωπαϊκών υποδομών ESFRI	6
Στόχοι και περιεχόμενο της υποδομής DARIAH	7
Ενότητα 3.2 Η ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση της υποδομής DARIAH	10
Η ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση της υποδομής DARIAH	10
Ειδικοί στόχοι και χρονοδιάγραμμα προπαρασκευαστικής φάσης	10
Ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση	15
Πακέτο Εργασίας 3 Στρατηγικός σχεδιασμός	16
Πακέτο Εργασίας 4 Οικονομικός σχεδιασμός	18
Πακέτο Εργασίας 8 Σημειολογικός σχεδιασμός	19
Ενότητα 3.3 Κατασκευή και λειτουργία της υποδομής DARIAH	21
Οργανωτική δομή της υποδομής	21
Πρόταση για την ελληνική συμμετοχή στην κατασκευή και λειτουργία της υποδομής	23
Ενότητα 3.4 Ελληνική στρατηγική αξιοποίησης ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών και των ανθρωπιστικών υποδομών ειδικότερα	24
Πολιτική έρευνας στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών	24
Ενότητα 3.5 Στρατηγική αξιοποίησης της υποδομής DARIAH	29
Απαιτήσεις της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας	29
Θεσμικά και οργανωτικά προβλήματα	29
Ζητήματα προς επίλυση:	32
Οικονομική παράμετρος	33
Ζητήματα προς επίλυση:	33
Συμπέρασμα	34

Σύνοψη της μελέτης

Η μελέτη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Δημιουργία Δικτύου Υποδομών για την Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες». Παρουσιάζει συνοπτικά την ευρωπαϊκή ερευνητική υποδομή DARIAH (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο του ESFRI, καθώς και την ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση της υποδομής αυτής. Βασικός στόχος της μελέτης είναι να προτείνει τον τρόπο με τον οποίο η ελληνική ερευνητική κοινότητα θα αξιοποιήσει την υπό σύσταση ευρωπαϊκή υποδομή DARIAH, η κατασκευή της οποίας θα αρχίσει στο τέλος του 2011. Προτείνεται δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί η σύνδεση της εθνικής υποδομής του δικτύου ΔΥΑΣ, η κατασκευή της οποίας προτείνεται στη μελέτη σκοπιμότητας, με την ευρωπαϊκή υποδομή.

Εισαγωγή

Το Σεπτέμβριο του 2009 άρχισε η προκαταρκτική φάση για την μελέτη κατασκευής της ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities (DARIAH), φάση που λήγει το Φεβρουάριο του 2011. Η υποδομή αυτή είναι μία από τις 34 ερευνητικές υποδομές, τις οποίες αποφάσισε να χρηματοδοτήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει του οδικού χάρτη του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για τις Ερευνητικές Υποδομές (ESFRI - European Strategy Forum on Research Infrastructures). Η προπαρασκευαστική φάση του DARIAH προβλέπει τη σύνταξη μελέτης για τη σύσταση και κατασκευή της ευρωπαϊκής υποδομής. Στη σύνταξη αυτής της μελέτης συμπράττουν 14 φορείς από 10 χώρες, μεταξύ των οποίων, από ελληνικής πλευράς, η Ακαδημία Αθηνών και η Μονάδα Ψηφιακής Επιμέλειας του Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά».

Προκειμένου να εξασφαλισθεί η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών από την ελληνική ερευνητική κοινότητα, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας ζήτησε, στο πλαίσιο της πρόσκλησης για τη Δημιουργία Εθνικών Ερευνητικών Δικτύων σε Θεματικούς τομείς που αφορούν τις Ερευνητικές Υποδομές του Ευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη Υποδομών (European Roadmap for Research Infrastructures, by ESFRI-European Strategy Forum on Research Infrastructures), τη σύνταξη μελετών για τη στρατηγική αξιοποίησης αυτών των ευρωπαϊκών υποδομών.

Η παρούσα μελέτη για τη στρατηγική αξιοποίησης της υποδομής DARIAH υλοποιείται στο πλαίσιο αυτής της πρόσκλησης, αποτελεί δε συμπλήρωμα της μελέτης σκοπιμότητας, με την οποία προτείνεται η κατασκευή εθνικής υποδομής για την έρευνα στις ανθρωπιστικές επιστήμες από το δίκτυο ΔΥΑΣ.

Ενότητα 3.1 Παρουσίαση της υποδομής DARIAH

Πλαίσιο του οδικού χάρτη των ευρωπαϊκών υποδομών ESFRI

Το 2002 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθέωσε τη στρατηγική προσέγγιση στην Έρευνα με τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για τις Ερευνητικές Υποδομές (ESFRI - European Strategy Forum on Research Infrastructures). Μετά από σχετική μελέτη που διεξήχθη από ομάδα ειδικών αναγνωρίστηκαν δυσκολίες και αναποτελεσματικότητα στο σχεδιασμό των στρατηγικών για την Έρευνα. Κατόπιν αυτού, το Συμβούλιο των Υπουργών εστίασε σε μια προσέγγιση που θα ενέπλεκε όλα τα Κράτη Μέλη στον καθορισμό πολιτικών στο ευρωπαϊκό ερευνητικό πεδίο.

Σύμφωνα με τους κανόνες λειτουργίας του ESFRI, οι εκπρόσωποί του διορίζονται από τους Υπουργούς Ερευνών του κάθε Κράτους Μέλους, που επιθυμεί να συμμετέχει. Στο ESFRI μετέχει επίσης και εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Φόρουμ καλείται να διευκολύνει πρωτοβουλίες και έργα φορέων και χωρών προκειμένου να αναπτυχθούν άριστες ερευνητικές υποδομές και να ενισχύσει διεθνείς πρωτοβουλίες για τη δημιουργία και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών σε όλους τους επιστημονικούς τομείς με βάση τις μακροπρόθεσμες ανάγκες της ευρωπαϊκής ερευνητικής κοινότητας. Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των πολιτικών στρατηγικών είναι να προσδιορισθούν τα κενά στις ερευνητικές υποδομές. Επίσης, το Φόρουμ προτείνει κατά περιόδους πολιτικές σχετικά με τη διαχείριση των ερευνητικών υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού. Μεγάλη έμφαση δίνεται και στην ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για τη σημασία των ερευνητικών υποδομών συμβάλλοντας έτσι σε μια συνολικότερη συνειδητοποίηση της αξίας τους.

Στην ανάπτυξη των κοινών στρατηγικών συμβάλλει η συνεχής επικαιροποίηση του ευρωπαϊκού χάρτη για τις ερευνητικές υποδομές. Πρόκειται για τον χάρτη των ερευνητικών υποδομών του ESFRI που συμπεριλαμβάνει υπάρχουσες υποδομές και ορίζει νέες υποδομές πανευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Ο ευρωπαϊκός αυτός χάρτης αποτελεί σημείο αναφοράς για την κατάρτιση των εθνικών στρατηγικών χαρτών, οι οποίοι καθορίζουν αναλόγως και τις προτεραιότητες των εθνικών ερευνητικών υποδομών σε σχέση με τον εθνικό προϋπολογισμό, διευκολύνοντας την πολιτική υποστήριξη και εξασφαλίζοντας μακροχρόνια οικονομική δέσμευση. Η δημοσίευση του πρώτου χάρτη έγινε το 2006 με την αναγνώριση 35 υποδομών, ενώ η ανανέωσή του το 2008 ανέβασε τον αριθμό στις 44. Ο χάρτης του ESFRI είναι μια διαδικασία σε εξέλιξη και ανανεώνεται κατά περιόδους. Σε αυτό το πλαίσιο, η τελευταία ανανεωμένη δημοσίευση επρόκειτο να γίνει το Δεκέμβριο του 2010.

Η υλοποίηση των χαρτών άρχισε το 2007 με τη χρηματοδότηση μέσω του FP7 της προπαρασκευαστικής φάσης 34 έργων που στοχεύουν στη δημιουργία υποδομών με τη μορφή οργανισμών με νομική υπόσταση, με συγκεκριμένο διαχειριστικό και μακροπρόθεσμο οικονομικό σχεδιασμό.

Οι αρχικές προτάσεις του 2006 καλύπτουν με 35 συνολικά έργα τους τομείς:

- Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες
- Επιστήμες περιβάλλοντος
- Ενέργεια
- Βιοϊατρική και επιστήμες ζωής
- Επιστήμες υλικών
- Αστρονομία, αστροφυσική, πυρηνική και σωματιδιακή Φυσική
- Υπολογιστική και επεξεργασία δεδομένων

Σύμφωνα με το σχεδιασμό του ESFRI για τις Ερευνητικές Υποδομές και τη Στρατηγική της Ευρώπης μέχρι το 2020, ο Ευρωπαϊκός Ερευνητικός Τομέας θα ανταποκρίνεται σε ένα ευρύ φάσμα υψηλής ποιότητας κέντρων αριστείας ανοιχτής πρόσβασης για ερευνητές σε κάθε επιστημονικό τομέα. Οι ερευνητικές υποδομές θα λειτουργούν ως πλατφόρμες συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και ερευνητικών ινστιτούτων, ενώ το οικοσύστημα που θα προκύπτει θα ενθαρρύνει νέες ιδέες, λύσεις και καινοτομίες που θα ωφελήσουν την Ευρωπαϊκή οικονομία και κοινωνία. Το δίκτυο των ερευνητικών υποδομών θα προσφέρει εκπαίδευση για μια νέα γενιά ερευνητών και θα προωθήσει την κινητικότητα ανθρώπων και ιδεών.

Στόχοι και περιεχόμενο της υποδομής DARIAH

Η πρωτοβουλία DARIAH (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μιας κοινοπραξίας 14 εταιρών από 10 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ιδέα για την καθιέρωση και ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής υποδομής για την ψηφιακή έρευνα στις τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 2005 μετά από πρόσκληση του ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) για την υποβολή προτάσεων με θέμα τις ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές μεγάλης κλίμακας. Στην υποβολή της πρότασης για την υλοποίηση του DARIAH συνεισέφεραν τέσσερις φορείς από αντίστοιχες χώρες: το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ολλανδία. Η πρωτοβουλία DARIAH διακρίθηκε και συμπεριλήφθηκε ανάμεσα στα 35 έργα που παρουσιάστηκαν από το ESFRI το 2006 μαζί με άλλα 4 που αφορούσαν επίσης το χώρο των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών επιστημών CLARIN, CESSDA, ESS, SHARE και που προχώρησαν επίσης στην προπαρασκευαστική τους φάση. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες του DARIAH χρηματοδοτήθηκαν από το Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας (FP7) στο πλαίσιο του υπο-προγράμματος “Capacities” με θέμα τις Έρευνητικές Υποδομές (Research Infrastructures). Σύμφωνα με τους στόχους της προπαρασκευαστικής φάσης έπρεπε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις σε επίπεδο υποδομών, το στρατηγικό δηλαδή υπόβαθρο αλλά και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό προκειμένου να υλοποιηθεί η κατασκευή της υποδομής. Η εξασφάλιση μιας αξιόπιστης και σταθερής οικονομικής και

νομικής βάσης ήταν επίσης βασικός στόχος της προπαρασκευαστικής φάσης της υποδομής. Το προπαρασκευαστικό στάδιο προέβλεπε επίσης εργασίες που αφορούσαν στην ενημέρωση του κοινού για δραστηριότητες της κοινοπραξίας και αλλά και την προσέλκυση νέων εταίρων, κυρίως από ευρωπαϊκές χώρες που δεν εκπροσωπούσαν από την αρχική φάση.

Το όραμα της πρωτοβουλίας DARIAH είναι η ίδρυση και καθιέρωση ενός πρωτοποριακού ψηφιακού περιβάλλοντος για τις ανθρωπιστικές επιστήμες που θα αλλάξει τη δυναμική της έρευνας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η ανάγκη για ενημέρωση πάνω στις εξελισσόμενες ερευνητικές πρακτικές και η συνειδητοποίηση της αξίας του μοιράσματος της πληροφορίας στους τομείς των ανθρωπιστικών επιστημών καθιστούν επιτακτική και περισσότερο από ποτέ ελκυστική την εφαρμογή νέων μεθόδων εργασίας. Επίσης, ο αυξανόμενος ρυθμός διαθέσιμων ψηφιακών πόρων από αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία και ερευνητές δημιουργεί τις συνθήκες για μια πιο ολοκληρωμένη διαδικασία έρευνας με ψηφιακά μέσα. Καθώς αίρονται οι περιορισμοί του φυσικού χώρου και αυξάνονται οι δυνατότητες ανάλυσης και επεξεργασίας με ψηφιακά μέσα οι ερευνητές έχουν όλο και περισσότερα κίνητρα να δοκιμάζουν νέα εργαλεία και μεθόδους εργασίας-συνεργασίας αλλά και να διατυπώνουν νέα ερωτήματα που θα δημιουργούν νέα γνώση.

Από την άλλη, η διασκορπισμένη πληροφορία πόρων -πρωτογενών και δευτερογενών- και το πλήθος των εφαρμογών για την ανάλυση, διαχείριση και παρουσίασή τους δημιουργούν ένα επιπλέον βάρος στην καθημερινή εργασία του ερευνητή, ο οποίος πέρα από τα ερευνητικά του ερωτήματα πρέπει να αξιολογεί και τις μεθόδους και τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του σε ρυθμό που είναι ασύλληπτος για τα δεδομένα των παλαιών ερευνητικών πρακτικών αλλά και για την ίδια τη φύση της ερευνητικής διαδικασίας. Η δημιουργία ενός νέου ψηφιακού πλαισίου έρευνας θα ενισχύσει βασικές μεθόδους της ερευνητικής πρακτικής όπως: η αναζήτηση, η αξιολόγηση, η απόδοση ερμηνειών και η άντληση νοήματος από πηγές που συχνά δίνουν ημιτελή ή συγκεχυμένη πληροφορία.

Σκοπός του DARIAH είναι να καθιερώσει ένα συνεκτικό και συντονισμένο περιβάλλον ερευνητικής υποδομής που απαντά στις παραπάνω ανάγκες, εκμεταλλεύεται τις νέες τεχνολογίες, λαμβάνει υπόψη νέους τρόπους εργασίας και ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων μεθόδων που διευκολύνουν την έρευνα και τη χρήση της ψηφιακής πληροφορίας.

Για το λόγο αυτό η πρωτοβουλία DARIAH σκοπεύει να αναπτύξει και να διατηρήσει μια υποδομή βασιζόμενη σε τεχνολογίες της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών (ICT-based) συνεργαζόμενη με άλλες αντίστοιχες πρωτοβουλίες (κοινότητες πρακτικής) για την υλοποίηση των εξής στόχων:

- διερεύνηση των τεχνολογιών και των μεθόδων ώστε να διευκολύνεται η διατύπωση νέων ερευνητικών ερωτημάτων και η απάντηση σε παλαιά με νέους τρόπους,
- αξιοποίηση των διασυνδεδεμένων ψηφιακών πόρων για τη βελτίωση της έρευνας και των αποτελεσμάτων της,

- ανταλλαγή γνώσης, εμπειριών, μεθοδολογιών και πρακτικών μεταξύ τομέων και κλάδων των ερευνητικών περιοχών,
- μακροπρόθεσμη πρόσβαση και χρήση των ψηφιακών ερευνητικών δεδομένων,
- υποστήριξη ερευνητών όλων των επιπέδων -από τους αρχάριους στη χρήση των νέων τεχνολογιών μέχρι και όσους βρίσκονται σε προχωρημένο επίπεδο στη χρήση τεχνικών και μεθοδολογιών- για τη διερεύνηση, εξερεύνηση και υποστήριξη εργασιών στο ευρύ φάσμα της ψηφιακής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες

Με λίγα λόγια, οι ερευνητές θα χρησιμοποιούν το DARIAH ώστε:

- να βρίσκουν και να χρησιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών δεδομένων από πόρους όλης της Ευρώπης,
- να ανταλλάσσουν γνώση, τεχνογνωσία, μεθοδολογίες και πρακτικές σε όλο το φάσμα των ερευνητικών περιοχών και κλάδων,
- να εξασφαλίζουν ότι εργάζονται σύμφωνα με πρότυπα και ότι ακολουθούν καλές πρακτικές και
- να πειραματίζονται και να πρωτοπορούν σε συνεργασία με άλλους ερευνητές.

Το DARIAH απευθύνεται σε όσους ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν ψηφιακά μέσα και εργαλεία για την έρευνα. Η υποδομή DARIAH θα είναι ένα συνδεδεμένο δίκτυο ανθρώπων, πληροφοριών, εργαλείων, μεθοδολογιών.

Βασικό μέρος της στρατηγικής του DARIAH είναι να φέρει κοντά εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πρωτοβουλίες, έτσι ώστε να σχηματίσουν μια συνεργατική υποδομή, όπου οι πρωτοβουλίες αυτές θα αλληλοσυμπληρώνονται για να αντιμετωπίσουν από κοινού νέες προκλήσεις.

Το δίκτυο σχεδιάζεται έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατόν αποκεντρωμένο, ενδυναμώνοντας τις ατομικές όσο και τις ομαδικές δράσεις (π.χ. ερευνητές, εθνικά κέντρα, εξειδικευμένα θεματικά κέντρα) προκειμένου να συνεργαστούν με και για την κοινότητα του DARIAH και να διαμορφώσουν τα χαρακτηριστικά της ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. Την ίδια στιγμή ωστόσο είναι κατανοητό ότι οι συνεργασίες ερευνητικών κέντρων από διαφορετικές χώρες απαιτεί τη χρήση κοινών τεχνολογιών. Τέτοιες συνισταμένες έχουν ληφθεί υπόψη και στο προπαρασκευαστικό πλάνο.

Στο πλαίσιο των υπηρεσιών που προβλέπονται στους στρατηγικούς στόχους του DARIAH θα δημιουργηθούν και θα λειτουργήσουν τέσσερα Εικονικά Κέντρα Τεχνογνωσίας (Virtual Competency Centers) και ένα Συντονιστικό Κέντρο (DCO). Σύμφωνα με αυτήν την οργανωτική δομή κάθε Κέντρο θα εστιάζει σε μια ειδική περιοχή ενδιαφέροντος: (1) Ψηφιακής Υποδομής (e-Infrastructure), (2) Συντονισμού Έρευνας και Εκπαίδευσης (Research and Education Liaison), (3) Διαχείρισης Ερευνητικού Περιεχομένου (Scholarly Content Management), και (4) Νομικών Υποθέσεων και Επικοινωνίας (Advocacy, Impact and Outreach). Η εξειδίκευση των Κέντρων θα συνδυάζεται με μια πολυεθνική και διεπιστημονική διάσταση που θα διατρέχει όλους τους τομείς, ενώ όλα τα κέντρα θα λειτουργούν σε συνεργασία μεταξύ τους αλλά και με εξωτερικούς συμμετέχοντες φορείς.

Κάθε έταιρος μπορεί να συνεισφέρει σε περισσότερα του ενός Κέντρων, ενώ κάθε ένα από αυτά θα συντονίζεται από έναν έταιρο επιλεγμένο σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια αξιολόγησης. Οι υπηρεσίες των κέντρων θα είναι διαθέσιμες σε κάθε ερευνητή ή ερευνητική ομάδα και ερευνητικά κέντρα μέσα από ενιαίο σημείο πρόσβασης.

Ενότητα 3.2 Η ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση της υποδομής DARIAH

Η ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση της υποδομής DARIAH

Ειδικοί στόχοι και χρονοδιάγραμμα προπαρασκευαστικής φάσης

Εταίροι

Την προπαρασκευαστική φάση ανέλαβαν να υλοποιήσουν οι παρακάτω 14 φορείς από 10 χώρες.

Κατάλογος των Συμμετεχόντων Εταίρων

Όνομα φορέα	Ακρωνύμιο	Χώρα
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen – Data Archiving and Networked Services	KNAW-DANS	Ολλανδία
King’s College London – Centre for eResearch	KCL-CeRch	Ηνωμένο Βασίλειο
Centre National de la Recherche Scientifique – Adonis	CNRS-Adonis	Γαλλία
Max-Planck-Gesellschaft – Max Planck Digital Library	MPG-MPDL	Γερμανία
University of Copenhagen – Department of Scandinavian Research	UCPH-NFI	Δανία
University of Goettingen – State and University Library	UGOE-SUB	Γερμανία
Academy of Athens	AA	Ελλάδα
University of York – Archaeology Data Service	UoY-ADS	Ηνωμένο Βασίλειο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ DARIAH

Athena – Research and Innovation Center in Information, Communication & Knowledge Technologies	R.C. Athena	Ελλάδα
A.S. Cyprus College Ltd. - European University Cyprus	EUC	Κύπρος
Irish Research Council for the Humanities and Social Sciences	IRCHSS	Ιρλανδία
Institute for Contemporary History	ICH	Σλοβενία
Ruder Boskovic Institute	RBI	Κροαία
University of Oxford - Oxford University Computing Services / Oxford Text Archive	UOFX.EN	Ηνωμένο Βασίλειο

Το έργο τους υποστηρίζεται από τους φορείς χρηματοδότησης των αντίστοιχων χωρών, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

*Κατάλογος των Κρατικών υπηρεσιών που συμμετέχουν
στην προπαρασκευαστική φάση DARIAH*

Όνομασία υπηρεσίας	Χώρα	Είδος φορέα/Ειδικός ρόλος ή συμβολή στην προπαρασκευαστική φάση
Ministry of Science, Education and Sports	Κροατία	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Croatian State Archives Museum Documentation Centre	Κροατία	Data centre / Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και τεχνικό έργο
Research Promotion Foundation	Κύπρος	Φορέας χρηματοδότησης / Γενική υποστήριξη χωρίς οικονομική δέσμευση
Research Promotion Foundation	Κύπρος	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Forsknings- og Innovationsstyrelsen (Danish Agency for Science, Technology and Innovation)	Δανία	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Ministere de l'Education Nationale, de	Γαλλία	Φορέας χρηματοδότησης / Θα

l'Enseignement Superieur et de la Recherche		συμβάλει στο στρατηγικό έργο
German Science Foundation Bundesministerium für Bildung und Forschung	Γερμανία	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας	Ελλάδα	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Netherlands Organisation for Scientific Research	Ολλανδία	Φορέας χρηματοδότησης / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Ministry of Higher Education, Science and Technology	Σλοβενία	Υπουργείο / Θα συμβάλει στο στρατηγικό και οικονομικό έργο
Joint Information Systems Committee	Ηνωμένο Βασίλειο	Funding body for ICT supporting education and research / Will contribute to the strategic, financial and technical work
Oxford University – Oxford Internet Institute	Ηνωμένο Βασίλειο	Centre for the multidisciplinary study of the Internet and society / Will provide legal advice regarding Internet data access

Η προπαρασκευαστική φάση του έργου προβλέπει την υλοποίηση μιας σειράς επιμέρους ειδικών στόχων που θα οδηγήσουν ομαλά στην κατασκευαστική φάση το 2011. Οι επιμέρους αυτοί στόχοι είναι:

1. Η σύνταξη ενός επιχειρησιακού πλάνου για την κατασκευή και τη λειτουργία του DARIAH.
2. Η συγκρότηση μιας ομάδας συνεργατών που θα συντονίσει την κατασκευή και τη λειτουργία του DARIAH
3. Η σύνταξη νομικής μελέτης που θα περιγράφει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των διαφορετικών τύπων εταίρων του DARIAH και την υποδοχή νέων εταίρων
4. Η σύνταξη μελέτης για την εξασφάλιση των οικονομικών προϋποθέσεων για την κατασκευή και τη λειτουργία του DARIAH.

Μεθοδολογία

Οι εργασίες της προπαρασκευαστικής φάσης DARIAH κατανέμονται σε 8 πακέτα εργασίας με το καθένα να εστιάζει σε διαφορετικό τύπο δραστηριοτήτων και όλα μαζί να συνεργάζονται μέσα από ειδικές ομάδες συζητήσεων και δράσεων:

1. Διαχείριση έργου
2. Επικοινωνία (Dissemination)
3. Στρατηγικός σχεδιασμός
4. Οικονομικός σχεδιασμός
5. Διοικητικές και Λογιστικές εργασίες
6. Νομικός σχεδιασμός
7. Τεχνικές εργασίες: Αρχιτεκτονική (Technical reference architecture)
8. Τεχνικές εργασίες Σημαιολογικός σχεδιασμός

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες αλληλοσυνδέονται αλληλοεξαρτώνται και συχνά προχωρούν παράλληλα, όπως εικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Πακέτα εργασίας του DARIAH

ΠΕ		Υπεύθυνος εταίρος	Άλλοι συμμετέχοντες
1	Διαχείριση έργου	DANS	
2	Επικοινωνία	NFI	RBI, EUC, DANS, OUCS
3	Στρατηγικός σχεδιασμός	CeRch	IRCHSS, AA, ICH
4	Οικονομικός σχεδιασμός	MPG	AA, CNRS, EUC
5	Διοικητικές και Λογιστικές εργασίες	CNRS	ICH, MPG, UGOE
6	Νομικός σχεδιασμός	MPG	EUC, DANS
7	Τεχνολογική αρχιτεκτονική	CeRch	RBI, UGOE, MPG, ADS, DANS
8	Σημαιολογικός σχεδιασμός	UGOE	DCU, CNRS, NFI

Ακολουθεί το αρχικό¹ χρονοδιάγραμμα προόδου του έργου:

Κατάλογος οροσήμων και παρατηρήσεις

Milestone name	WP no's.	Lead beneficiary	Delivery date from Annex I	Comments
Kick-off meeting	1-8	1 DANS	Month1- Sept 08	A two-day meeting where all partners are present and at the end of which they are ready to get started
Mid-term meeting	1-8	1 DANS	Month 14 - October 09	Review of the support of the Member states. Important changes to the project plan

¹ Το έργο άρχισε το Σεπτέμβριο του 2009, έλαβε παράταση 6 μηνών (λήξη 28 Φεβρουαρίου 2011) και το χρονοδιάγραμμα προσαρμόστηκε ανάλογα.

				needed to accomplish the project objective, if any, will be discussed at this meeting
Overview current state of the art	2,3,7,8	2 KCL	Month 16 - December 09	Deliverable 3.1 will provide the starting point for the next phase, in which the best options for the infrastructure will be determined
Financial insight	1-8	4 MPG	Month 20 April 10	Cost and funding models will provide important insight into further steps
Recommendations strategic issues	2-8	2 KCL	Month 22- June10	Deliverable 3.2 will provide the input for the next phase in the project, in which all details for construction and operation will be worked out
DARIAH conference	2	5 NFI	Month 23 July 10	The business plan will be presented to attendees from all EU member states from which some might become new partners of DARIAH.
Final meeting	1-8	1 DANS	Month 28- December 10	During this meeting, the final version of the business plan will be agreed upon

Στην προπαρασκευαστική φάση του DARIAH προβλέφθηκαν επίσης δράσεις για το συντονισμό των προσπαθειών και άλλων χωρών σε σχέση με τη χρήση προτύπων καλών πρακτικών και με τη σημασία της διατήρησης και της επιμέλειας στην έρευνα. Επίσης στόχος της φάσης αυτής είναι να ενθαρρύνει πρωτοβουλίες για την κατασκευή υποδομών και νέων κέντρων σε χώρες όπου δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί τέτοιες υποδομές.

Προβλέφθηκε επίσης η ανάληψη πρωτοβουλιών για την εξασφάλιση της οικονομικής υποστήριξης από εθνικές χρηματοδοτήσεις για την προώθηση εθνικών και διεθνών προγραμμάτων με προοπτική αφενός τη δημιουργία εθνικών υποδομών, αφετέρου τη χρηματοδότηση της επόμενης φάσης του DARIAH, δεδομένου ότι αυτή θα στηριχθεί σε εθνικές και όχι κοινοτικές χρηματοδοτήσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η παρούσα μελέτη για την εξασφάλιση της ενίσχυσης της ελληνικής συμμετοχής στο DARIAH και την εν γένει στήριξη της λειτουργίας της ευρωπαϊκής αυτής υποδομής. Για την ενημέρωση των φορέων χρηματοδότησης των χωρών που μετέχουν στην κοινοπραξία έγιναν κατά την κατασκευαστική φάση του έργου δύο συναντήσεις στρογγυλής τράπεζας, η πρώτη στην Οξφόρδη στις 8 Δεκέμβριο 2009 και η δεύτερη στο Παρίσι στις 22-23 Ιουνίου 2010. Στη δεύτερη τη ΓΓΕΤ

εκπροσώπησε η προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διεθνούς Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας Αφροδίτη Πατρώνη. Κατά τις συναντήσεις αυτές τα μέλη της κοινοπραξίας ενημέρωσαν τους εκπροσώπους των φορέων χρηματοδότησης για τους στόχους και το περιεχόμενο της υποδομής και για την εξέλιξη της προπαρασκευαστικής της φάσης, και οι εκπρόσωποι των φορέων χρηματοδότησης εξέθεσαν τις απόψεις τους για τη δυνατότητα των χωρών τους να ενισχύσουν την υποδομή καθώς και για τα βήματα που πρέπει να γίνουν για την εξασφάλιση των εθνικών χρηματοδοτήσεων. Οι δύο αυτές συναντήσεις ήταν πρωταρχικής σημασίας για την ευαισθητοποίηση των ευρωπαϊκών χωρών για την αναγκαιότητα του DARIAH και προετοίμασαν το έδαφος για την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας (MoU), με το οποίο τα ενδιαφερόμενα κράτη εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους για την κατασκευή της υποδομής αυτής.

Ελληνική συμμετοχή στην προπαρασκευαστική φάση

Η Ακαδημία Αθηνών και η Μονάδα Ψηφιακής Επιμέλειας του Ερευνητικού Κέντρου Αθηνά έλαβαν μέρος σε τρία πακέτα εργασίας του DARIAH, η Ακαδημία Αθηνών στο ΠΕ 3 – στρατηγικός σχεδιασμός και ΠΕ 4- Οικονομικός σχεδιασμός και η ΜΟΨΕ στο ΠΕ 8- Σημαιολογικός σχεδιασμός. Επειδή ωστόσο δεν ήταν υπεύθυνοι φορείς για κανένα από αυτά, δεν μετείχαν στο Συμβούλιο Διαχείρισης (Management Board) του έργου.

Εκτός της συμμετοχής στα πακέτα εργασίας, από τα πρώτα στάδια του έργου δημιουργήθηκε ομάδα εργασίας με την ονομασία *Aspiring member working group* και με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τα ΠΑ 1, 2 και 3 που είχε ως στόχο την επικοινωνία με φορείς, κυρίως χωρών που δεν εκπροσωπούντο στην κοινοπραξία και την πρόκληση του ενδιαφέροντός τους να μετάσχουν στις συναντήσεις και τις εργασίες του DARIAH και απώτερο στόχο να γίνουν μέλη της υποδομής. Στην ομάδα αυτή μετείχε από ελληνικής πλευράς η Ακαδημία Αθηνών.

Επίσης ως συμβολή στο Πακέτο Εργασίας 2 που αφορούσε την Επικοινωνία (Dissemination) και ειδικότερα στη σύνταξη του Ενημερωτικού Δελτίου (DARIAH Newsletter), η Ακαδημία Αθηνών σχεδίασε και πραγματοποίησε μια συνέντευξη με την καθηγήτρια Ιόλη Καλαβρέζου (Dumbarton Oaks Professor of Byzantine Art History, Department of History of Art and Architecture, Harvard University) με την ιδιότητά της ως Τακτικού Μέλους του Τομέα Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας). Με αφορμή τις αλλαγές που έχει επιφέρει στη διαδικασία της έρευνας η τεχνολογία και ειδικότερα οι εφαρμογές πληροφορικής συζητήθηκαν μια σειρά από ζητήματα που αφορούν την ερευνητική μεθοδολογία, πως επηρεάζει η τεχνολογία την επικοινωνία της γνώσης, τη διεπιστημονικότητα, τις συνεργασίες. Επίσης αναλύθηκαν θέματα σχετικά με πρωτοβουλίες και στρατηγικές σε εθνικό επίπεδο, αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών στην Ελλάδα και διεθνώς. Ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητα ενός ερευνητή που χρησιμοποιεί ψηφιακά μέσα αλλά και πως αντιλαμβάνεται τον εαυτό του, πως

οραματίζεται το μέλλον της έρευνας και της εκπαίδευσης μέσα από την πληθώρα των ψηφιακών επιλογών παρουσιάστηκαν σε μια εκτεταμένη συνέντευξη σε ηλεκτρονικό τεύχος του ιστοτόπου του DARIAH, November 2009, No4:

http://www.dariah.eu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=69&Itemid=200.

Πακέτο Εργασίας 3 Στρατηγικός σχεδιασμός

Συμβολή: Ακαδημία Αθηνών

Η Ακαδημία Αθηνών συμμετείχε στο πακέτο εργασίας 3 που αφορούσε στην ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδιασμού για την ερευνητική υποδομή DARIAH. Μια από τις βασικές παραμέτρους που έπρεπε να ληφθούν υπόψη για την ανάπτυξη στρατηγικής ήταν να αναγνωριστούν οργανισμοί, ινστιτούτα ή και κοινότητες πιθανών συμμετεχόντων στο DARIAH. Η δική τους συνεισφορά βοήθησε στη διαμόρφωση και αποτύπωση των απαιτήσεων για τη δημιουργία μιας ψηφιακής υποδομής ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Προτεραιότητα των εργασιών του στρατηγικού πακέτου ήταν η διερεύνηση της τρέχουσας κατάστασης στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών και τεχνών στην Ευρώπη με έμφαση στις χώρες εταίρους. Για το σκοπό αυτό κρίθηκε απαραίτητο να συγκεντρωθεί κρίσιμη μάζα πληροφορίας για τα ερευνητικά κέντρα, τα ινστιτούτα, τους οργανισμούς ή ακόμη και τις κοινότητες που αναγνωρίζουν την ψηφιακή πρακτική ως μέρος της ερευνητικής τους μεθοδολογίας και όχι μόνο. Η πληροφορία αυτή επρόκειτο να συλλεγεί με δυο τρόπους:

- Έρευνα γραφείου για τον εντοπισμό ανάλογων ερευνών, μελετών και αναφορών στην Ευρώπη
- Μελέτες περιπτώσεων των εθνικών δράσεων των εταίρων του DARIAH.

Στο πλαίσιο των μελετών περιπτώσεων, η Ακαδημία Αθηνών συμμετείχε στην εκπόνηση μελέτης που συντάχθηκε προκειμένου να αποκτηθεί μια εποπτεία της τρέχουσας κατάστασης και των δράσεων στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα το παραδοτέο αναφερόταν στη Μελέτη της Τρέχουσας Κατάστασης στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην Ελλάδα. Η Μελέτη αποτέλεσε μέρος ευρύτερης αναφοράς (Current Status Report) στην οποία συμμετείχαν άλλες δύο μελέτες περιπτώσεων (Σλοβενία, Ιρλανδία).

Η ελληνική μελέτη επιχείρησε να αποτυπώσει την στρατηγική του ελληνικού κράτους σχετικά με την ψηφιακή έρευνα και να αξιολογήσει πολιτικές κατευθύνσεις γενικότερα στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών και τεχνών. Αξιοποιώντας τη μέθοδο της ηλεκτρονικής έρευνας (διαδικτυακή αναζήτηση και on-line ερωτηματολόγιο) διερεύνησε την ετοιμότητα των οργανισμών σε ότι αφορά στην ψηφιακή εκδοχή της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες και την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν ή και να συνεισφέρουν στην ψηφιακή υποδομή του DARIAH. Τα ερωτήματα αφορούσαν ζητήματα όπως: αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης από τους ίδιους τους φορείς, αναγνώριση εμποδίων στην χρήση ψηφιακών εργαλείων, αξιολόγηση ετοιμότητας φορέων για την εξυπηρέτηση ερευνητών με απαιτήσεις για ψηφιακή έρευνα, σύγκριση των όρων της ψηφιακής έρευνας στην

Ελλάδα με εμπειρίες στην Ευρώπη, συμμετοχές σε προγράμματα ψηφιοποίησης, πηγές χρηματοδότησης των ερευνητικών προγραμμάτων, ύπαρξη ή μη ειδικών τμημάτων και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση ερευνητών με ψηφιακές απαιτήσεις. Οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν χρήσιμο οδηγό για τους τρόπους προσέγγισης ή συνεργασίας με τους φορείς που ανταποκρίθηκαν. Η μελέτη ολοκληρώθηκε στο τέλος Δεκεμβρίου 2009 και αναρτήθηκε στο δικτυακό

τόπο του DARIAH:

http://www.DARIAH.eu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=68&Itemid=200.

Στο πλαίσιο των δράσεων της προπαρασκευαστικής φάσης της ερευνητικής υποδομής DARIAH εντάσσεται και η σύνταξη συνοπτικών οδηγιών καλής πρακτικής που αφορούν τέσσερις θεματικές περιοχές: τη Δημιουργία Δεδομένων (Data Creation), τη Θεματική και Λειτουργική Κάλυψη Συλλογών (Collection Scope and Coverage), τη Συλλογή, Διαχείριση και Διατήρηση Δεδομένων (Data Ingest, Management and Preservation) και τα Ζητήματα Συμβατότητας ως Διαπιστευμένο Ψηφιακό Αποθετήριο (Compliance as a Trusted Digital Repository). Οι οδηγίες αυτές θα λειτουργήσουν τόσο ως προσφερόμενες υπηρεσίες προς την ερευνητική κοινότητα όσο και ως πρότυπα προς χρήση από τους ίδιους τους εταίρους/συμμετέχοντες προκειμένου να συνεισφέρουν στην ερευνητική υποδομή (με δεδομένα, συλλογές, αποθετήρια, υπηρεσίες κ.α.).

Η Ακαδημία Αθηνών ανέλαβε τη σύνταξη ενός σύντομου οδηγού για τη Δημιουργία Δεδομένων (Data Creation). Ο οδηγός αυτός εντάσσεται στο πλαίσιο των προσφερόμενων συμβουλευτικών υπηρεσιών της ερευνητικής υποδομής στην λειτουργική της φάση. Πρόκειται για έναν συνοπτικό οδηγό-επισκόπηση για κάθε ερευνητή ή οργανισμό που σχεδιάζει να αναλάβει ένα έργο ψηφιοποίησης. Το πρώτο μέρος των οδηγιών είναι θεωρητικό και αφορά στις γενικές αρχές ψηφιοποίησης που πρέπει να τηρούνται σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα, την οργάνωση, τη διατήρηση δεδομένων, τη διαλειτουργικότητα. Το δεύτερο μέρος παρακολουθεί τα βασικά βήματα και σχετικές αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πραγματοποίηση ενός έργου ψηφιοποίησης, όπως η προετοιμασία υλικού, ο προϋπολογισμός, η μεθοδολογία, οι απαιτήσεις χρηστών, ο εξοπλισμός αλλά και κατευθύνσεις για την ίδια τη διαδικασία ψηφιοποίησης όπως η δημιουργία ροών εργασίας, ποιότητας ελέγχου, προδιαγραφές ψηφιοποίησης διαφορετικών τύπων δεδομένων, πρότυπα και αποθήκευση. Η εργασία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2010 και αναρτήθηκε στο δικτυακό τόπο του DARIAH:

http://www.DARIAH.eu/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=92&Itemid=200.

Στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 3 η Ακαδημία Αθηνών οργάνωσε στις 4 Μαΐου 2010 συνάντηση του ΠΕ 3 στην Αθήνα, στην Ανατολική Αίθουσα του Μεγάρου της Ακαδημίας Αθηνών, κατά την οποία αξιολογήθηκε η μέχρι τότε πορεία των εργασιών του ΠΕ 3 και προγραμματίστηκαν οι επόμενες ενέργειες. Με την ευκαιρία της συνάντησης αυτής, την επομένη 5 Μαΐου, η Ακαδημία Αθηνών φιλοξένησε επίσης συναντήσεις των άλλων πακέτων εργασίας καθώς και συναντήσεις των συντονιστικών τους ομάδων και των ειδικών ομάδων εργασίας. Τέλος στις 6 Μαΐου η Ακαδημία

Αθηνών φιλοξένησε στον ίδιο χώρο τη συνάντηση του Συμβουλίου Διαχείρισης του έργου.

Πακέτο Εργασίας 4 Οικονομικός σχεδιασμός

Συμβολή: Ακαδημία Αθηνών

Οικονομοτεχνική Ανάλυση και Βιωσιμότητα στα πλαίσια του έργου DARIAH

Βασικό μέρος της ανάλυσης στα πλαίσια του έργου DARIAH αποτέλεσε και η οικονομοτεχνική ανάλυση και η ανάλυση βιωσιμότητας του μοντέλου, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη παροχή των υπηρεσιών του DARIAH στην ευρωπαϊκή ερευνητική κοινότητα στις ανθρωπιστικές επιστήμες με παράλληλη ικανοποίηση των νέων τεχνολογικών αναγκών των χρηστών και ένταξη αυτών στις νέες τεχνολογίες.

Ειδικότερα, η οικονομοτεχνική ανάλυση είχε ως στόχους:

Στην επίτευξη μίας από κοινού πολιτικής για την οικονομική υποστήριξη και συμβολή των Ευρωπαϊκών φορέων (ερευνητικών ιδρυμάτων, υπουργείων, πανεπιστημίων, χρηματοδοτικών φορέων και της Ευρωπαϊκής επιτροπής) στο δίκτυο DARIAH.

- Στην ανάπτυξη ενός οικονομοτεχνικού μοντέλου για υπηρεσίες που σχετίζονται με την αρχειοθέτηση, συντήρηση και διακίνηση δεδομένων
- Στην δημιουργία ενός ευέλικτου μοντέλου χρηματοδότησης το οποίο να ικανοποιεί τόσο τις βραχυπρόθεσμες όσο και μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε υποδομή.

Αναλυτικότερα, κατά την ανάλυση κόστους του έργου μελετήθηκαν διεξοδικά κόστη που αφορούσαν σε:

- Βασική υποδομή και προσωπικό
- Κυμαινόμενες δαπάνες σχετικές με υπηρεσίες που προσφέρονται σε μεμονωμένους επιστήμονες, ερευνητικές κοινότητες και ευρύτερα διεθνή προγράμματα
- Επενδύσεις για τον σχεδιασμό νέων υπηρεσιών και τεχνολογιών.

Επίσης έγινε μελέτη για την ανάπτυξη ενός μοντέλου μικτής χρηματοδότησης (δημόσιες και ιδιωτικές πηγές) καταγράφοντας όλους τους πιθανούς τρόπους συμβολής (εθνικούς φορείς, ιδία συμμετοχή, ιδιωτικές εταιρείες κ.τ.λ). Στα πλαίσια αυτής της μελέτης έγινε και διερεύνηση συνεργασίας με υπάρχουσες υποδομές και φορείς.

Στο πλαίσιο του έργου έγιναν συντονισμένες προσπάθειες από τους εταίρους του έργου για ενημέρωση των κρατικών φορέων στα πλαίσια ενός πιθανού παν-Ευρωπαϊκού προγράμματος χρηματοδότησης.

Το αποτέλεσμα των εργασιών αποτέλεσε μία αναφορά με αναλυτικά κόστη για τη δημιουργία και συντήρηση της υποδομής καθώς και με ένα άμεσο χρηματοδοτικό πλάνο για κάλυψη των δαπανών.

Πακέτο Εργασίας 8 Σημαιολογικός σχεδιασμός

Συμβολή Ε.Κ. «Αθηνά»

Στο πλαίσιο του έργου Preparing DARIAH, η Μονάδα Ψηφιακής Επιμέλειας (ΜΟΨΕ) του Ινστιτούτου Πληροφοριακών Συστημάτων και Προσομοίωσης του Ε.Κ. «Αθηνά» συμμετείχε στο Πακέτο Εργασίας 8, τελικό παραδοτέο του οποίου, σε συνεργασία με το Πακέτο Εργασίας 7, αποτέλεσε η συνολική Τεχνική Αναφορά του Έργου.

Η Τεχνική Αναφορά, εκτός μιας εκτενούς σύνοψης των τρεχουσών μεθοδολογιών υποδομής και μιας εις βάθος μελέτης των αναγκών όπως αυτές προκύπτουν από τους ίδιους τους ερευνητές/χρήστες νέων τεχνολογιών, υπηρεσιών και εργαλείων (User Requirements), επικεντρώνεται στην εννοιολογική ανάλυση (conceptualisation) της τεχνικής υποδομής, δηλαδή στην αρχιτεκτονική της συμμετοχής και τον κατάλογο των τεχνικών υπηρεσιών που θα προσφέρει το DARIAH ως υποδομή. Επιπροσθέτως, η Τεχνική Αναφορά περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των πειραμάτων που διεξήχθησαν, καθώς και τις εφαρμογές επίδειξης (demonstrators) που υλοποιήθηκαν κατά την προπαρασκευαστική φάση του Έργου.

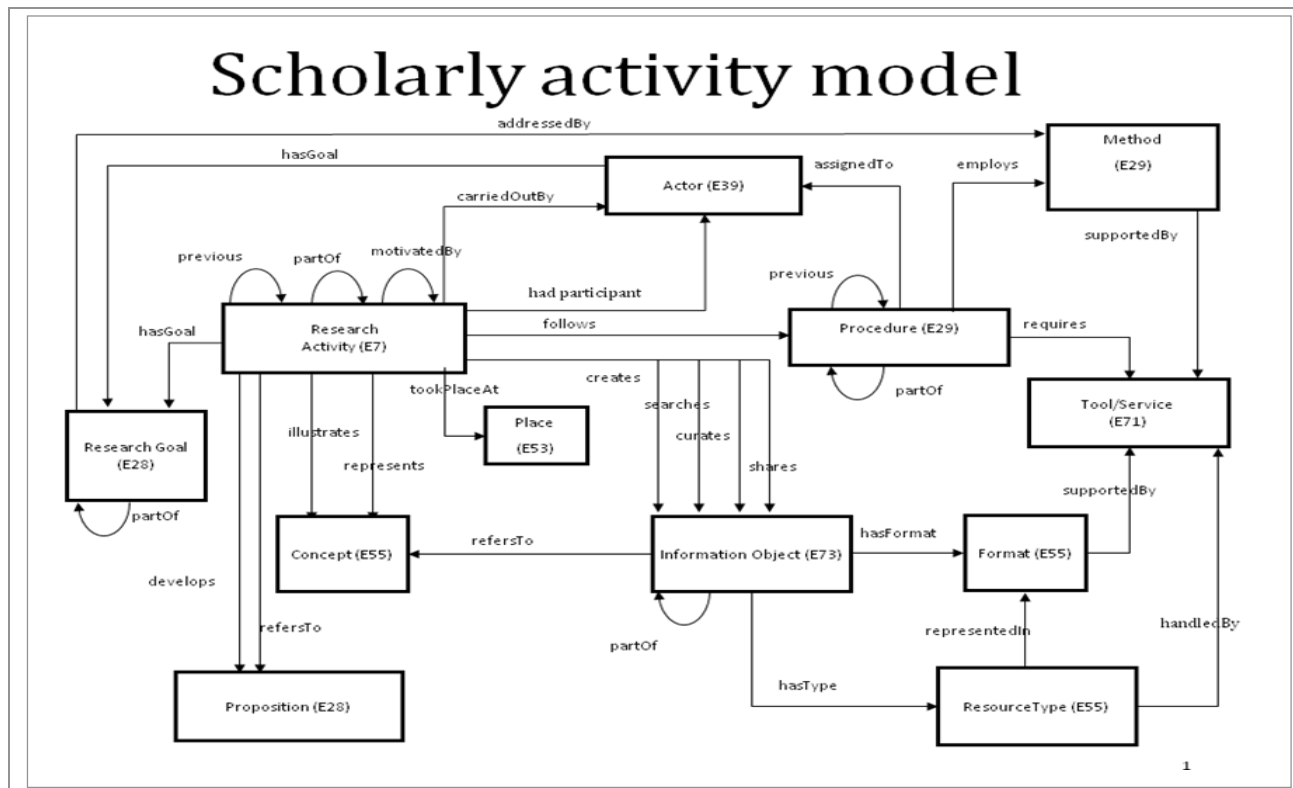
Στο πλαίσιο του εν λόγω παραδοτέου, η ΜΟΨΕ ανέλαβε τη μελέτη και ανάλυση της τρέχουσας βιβλιογραφίας, την εμπειρική έρευνα, καθώς και την εννοιολογική ανάλυση / μοντελοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας στις ανθρωπιστικές επιστήμες, με στόχο την εμπειριστατωμένη μελέτη των αναγκών των χρηστών μιας ερευνητικής υποδομής όπως το DARIAH.

Η ΜΟΨΕ προσέγγισε το ζήτημα των ερευνητικών διαδικασιών και αναγκών με κέντρο τους ίδιους τους ερευνητές των ανθρωπιστικών επιστημών, και το DARIAH ως ένα όχημα που θα έφερνε σε επαφή ανθρώπους, εργαλεία, υπηρεσίες, και πηγές πληροφοριών. Με άξονα το ευρύτατο φάσμα των κλάδων και ειδικοτήτων που απαρτίζουν τις λεγόμενες ανθρωπιστικές επιστήμες, και τις ιδιαιτερότητες που ο κάθε ένας εξ αυτών παρουσιάζει, η ΜΟΨΕ επιχείρησε να καταγράψει και να αναλύσει τις διαφορετικές πρακτικές και μεθοδολογίες που διέπουν την ερευνητική διαδικασία.

Μετά από εκτενή μελέτη της υπάρχουσας βιβλιογραφίας στο πεδίο των απαιτήσεων χρηστών, η οποία, μέχρι σήμερα, έχει επικεντρωθεί στον κλάδο των κοινωνικών επιστημών, η ΜΟΨΕ σχεδίασε και διεξήγαγε 25 συνεντεύξεις με ερευνητές των ανθρωπιστικών επιστημών, με στόχο την κατανόηση και καταγραφή των ερευνητικών τους μεθόδων. Οι συνεντευξιζόμενοι ήταν ερευνητές των περισσότερων κλάδων των ανθρωπιστικών επιστημών (αρχαιολόγοι, ιστορικοί, φιλόλογοι, εθνομουσικολόγοι, ιστορικοί τέχνης, ανθρωπολόγοι), προέρχονταν από διαφορετικά στάδια της ερευνητικής καριέρας (υποψήφιοι διδάκτορες, καθηγητές κτλ), και είχαν διαφορετικούς βαθμούς εξοικείωσης με τις νέες τεχνολογίες, τις υπηρεσίες και τα εργαλεία που αυτές προσφέρουν. Τέλος, οι συνεντευξιζόμενοι προέρχονταν από διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Τα ηχητικά αρχεία των συνεντεύξεων απομαγνητοφωνήθηκαν, διαιρέθηκαν θεματικά και αναλύθηκαν, ώστε να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ενός εννοιολογικού μοντέλου που περιγράφει την

ερευνητική διαδικασία στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Το μοντέλο που προέκυψε από την έρευνα αυτή, και που είναι συμβατό με το CIDOC-CRM, είναι το ακόλουθο:



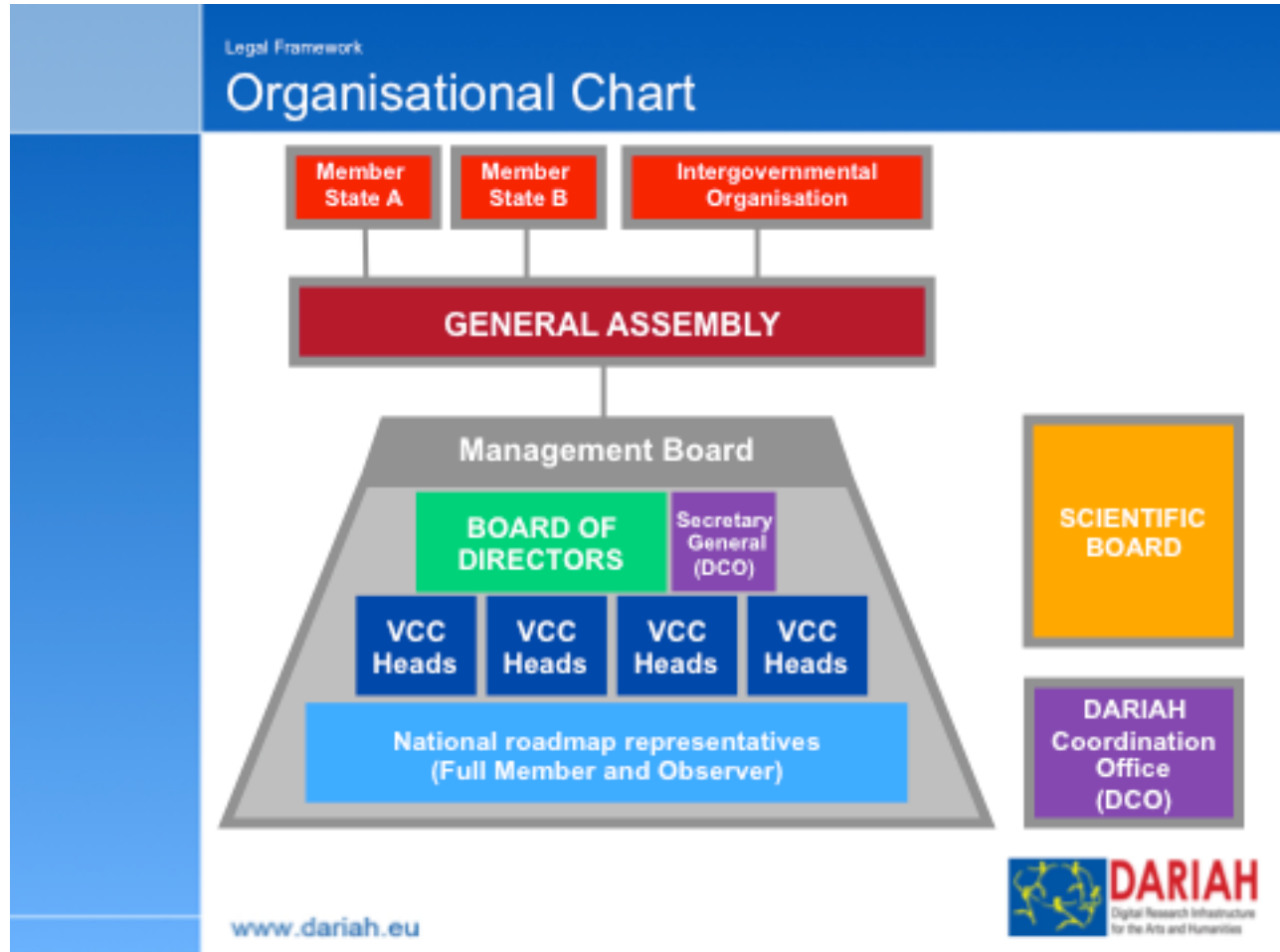
Το παραπάνω μοντέλο έχει στόχο τη διευκόλυνση του σχεδιασμού και της υλοποίησης πληροφοριακών αποθετηρίων και υπηρεσιών της ψηφιακής υποδομής και να υποστηρίξει την έρευνα στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Προς επαλήθευση των ευρημάτων της εμπειρικής έρευνας και του εννοιολογικού αυτού μοντέλου, η ΜΟΨΕ διοργάνωσε τον Ιούνιο 2010 στην Αθήνα μία συνάντηση ειδικών από όλο τον κόσμο (Expert Forum), στην οποία παρουσιάστηκαν, συζητήθηκαν και αξιολογήθηκαν τα εν λόγω ευρήματα και συμπεράσματα.

Το εννοιολογικό αυτό μοντέλο της ερευνητικής διαδικασίας στις ανθρωπιστικές επιστήμες χρησίμευσε στη συνολική Τεχνική Αναφορά του Preparing DARIAH ως η βάση για την αποτύπωση των απαιτήσεων χρηστών, όπως αυτές προκύπτουν από τους ίδιους τους ερευνητές/χρήστες νέων τεχνολογιών, υπηρεσιών και εργαλείων.

Η αποτύπωση των απαιτήσεων χρηστών στο πλαίσιο του DARIAH όπως αυτές προέκυψαν από την εμπειρική και εννοιολογική έρευνα της ΜΟΨΕ, βασίστηκε σε πέντε κύριους άξονες: στα πεδία εφαρμογής των πληροφοριακών αντικειμένων, στους όρους πρόσβασης, στη σημασιολογική διαλειτουργικότητα, στη συλλογική εργασία, και στη χρήση πληροφοριών σε σχέση με αναλυτικά εργαλεία.

Ενότητα 3.3 Κατασκευή και λειτουργία της υποδομής DARIAH

Οργανωτική δομή της υποδομής



Οργανωτική δομή του DARIAH

Το καταστατικό προβλέπει τρεις κατηγορίες μελών του DARIAH ERIC:

Μέλη, Παρατηρητές και Συνεργαζόμενοι εταίροι. Οι τρεις κατηγορίες διαφέρουν ως προς το ύψος της συνδρομής και τα δικαιώματα.

Τα Μέλη

- είναι κράτη
- μετέχουν με ψήφο στη Γενική Συνέλευση
- μπορούν να διευθύνουν και να συμβάλλουν σε VCC
- πληρώνουν πλήρη συνδρομή

Οι Παρατηρητές

- είναι κράτη
- μετέχουν χωρίς ψήφο στη Γενική Συνέλευση

- συμβάλλουν σε αλλά δεν διευθύνουν VCC
- πληρώνουν περιορισμένη συνδρομή

Οι Συνεργαζόμενοι εταίροι

- είναι φορείς (και μόνο αν η χώρα τους δεν είναι μέλος ή παρατηρητής)
- δεν μετέχουν στη Γενική Συνέλευση
- συνεργάζονται με ένα VCC
- πληρώνουν ελάχιστη συνδρομή.

Η Ελλάδα θα επιδιώξει να ενταχθεί εξ αρχής με την ιδιότητα του πλήρους μέλους εξασφαλίζει ψήφο στη Γενική Συνέλευση. Η επιδίωξη αυτή συναρτάται μόνο με το οικονομικό κόστος της συμμετοχής.

Ως θεσμικό μοντέλο το DARIAH έχει υιοθετήσει το πρότυπο που δημιούργησε και προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές, το ERIC (European Research Infrastructure Consortium). Το πρότυπο αυτό ενδείκνυται για υπερκρατικούς φορείς, διότι διέπεται από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από τη νομοθεσία οποιουδήποτε κράτους μέλους και διότι αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο σε όλα τα κράτη μέλη. Επί πλέον















- επιτρέπει στην υποδομή να λειτουργεί ως μία νομική προσωπικότητα σε όλα τα κράτη μέλη
- έχει φοροαπαλλαγές και διαθέτει ευέλικτους κανονισμούς προμηθειών,
- αποτελείται από κράτη, χρηματοδοτικούς φορείς και ερευνητικούς οργανισμούς, και τέλος
- τονίζει την ευρωπαϊκή διάσταση της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Η διαφορά ανάμεσα στην κοινοπραξία του DARIAH που ανέλαβε να συντάξει την προκαταρκτική μελέτη και στο όργανο που θα κατασκευάσει και θα λειτουργήσει την υποδομή είναι ότι ενώ η πρώτη αποτελείται από ερευνητικούς οργανισμούς, η δεύτερη αποτελείται από κράτη μέλη, από τα κράτη που αναλαμβάνουν τη δέσμευση να χρηματοδοτήσουν την υποδομή.

Η διαδικασία σύστασης της υποδομής είναι η εξής: Το DARIAH υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αίτημα σύστασης οργανισμού ERIC, βασικό στοιχείο της οποίας είναι το σχέδιο καταστατικού που έχει εκπονηθεί. Η υποβολή της αίτησης υποστηρίζεται από την υπογραφή μη δεσμευτικών Μνημονίων Συνεργασίας από τα κράτη που προτίθενται να μετάσχουν στην υποδομή, από τα οποία προκύπτει η δυναμική της υποδομής αυτής. Όταν εγκριθεί η αίτηση του DARIAH, τα κράτη θα κληθούν να υπογράψουν τη δεσμευτική σύμβαση.

Τα κράτη μέλη πρέπει να συμφωνήσουν και να υπογράψουν το καταστατικό το οποίο θα εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το σχέδιο καταστατικού έχει συνταχθεί και αναμένεται να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η έγκρισή του αναμένεται μετά από διάστημα εννέα μηνών. Για την υποστήριξη του εγχειρήματος κρίθηκε απαραίτητο μέχρι την υποβολή του σχεδίου καταστατικού στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να έχουν υπογράψει ένα μη δεσμευτικό μνημόνιο συνεργασίας (MoU) όσο το δυνατόν περισσότερα κράτη στην υποστήριξη της υποδομής. Ο ακόλουθος πίνακας εμφανίζει τις χώρες που το έχουν υπογράψει μέχρι στιγμής.

DARIAH prospective partners

Flag	Country	Memorandum of Understanding	Membership Type	Feedback on Statutes	National Roadmap
	Austria	in progress	Member		✓
	Croatia	✓ signed 23/12/2010	Member		
	Denmark	in progress	Member		
	France	✓ signed 18/12/2010	Member	✓	✓
	Germany	✓ signed 10/12/2010	Member	✓	✓
	Greece	✓ signed 24/11/2010	Member		
	Ireland	✓ signed 01/10/2010	Member		✓
	The Netherlands	✓ signed 14/10/2010	Member	✓	✓
	Slovenia	✓ signs February 2011?	Member?	in progress	?
	United Kingdom	will sign the MoU when research budget is fixed	Observer		
	Lithuania	in progress	Co-operating partner		Vilnius University
	Norway	in progress	Co-operating partner		
	Switzerland	✓ signed 08/12/2010	Co-operating partner		SAGW
	Italy	in progress	Co-operating partner		FRD

Χώρες που έχουν υπογράψει το MoU

Για την ενδιάμεση φάση ανάμεσα στη λήξη του Preparing DARIAH και την έναρξη της κατασκευαστικής φάσης του DARIAH ERIC, το DARIAH έχει ήδη προχωρήσει στη σύσταση του DARIAH Coordination Office (DCO), που προβλέπεται από το οργανόγραμμα της υποδομής, το οποίο παρακολουθεί την υλοποίηση της μετάβασης από τη μία φάση στην άλλη. Έργο του γραφείου DCO είναι ο συντονισμός της μετάβασης και η αμοιβαία επικοινωνία και ενημέρωση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με τα υποψήφια κράτη μέλη για όλα τα ζητήματα που αφορούν την επόμενη φάση (Όργανα διοίκησης, VCCs). Πρόκειται στην πραγματικότητα για νέο ενδιάμεσο έργο, του οποίου τα στοιχεία (περιγραφή έργου, χρηματοδότηση) αποτελούν αντικείμενο εξέτασης μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας, τα οποία υπογράφουν το Μνημόνιο Συνεργασίας.

Πρόταση για την ελληνική συμμετοχή στην κατασκευή και λειτουργία της υποδομής

Όπως προκύπτει από τα ευρήματα της έρευνας που δημοσιεύονται στη μελέτη σκοπιμότητας, αλλά και από τα πορίσματα της ημερίδας και της συνάντησης εργασίας της 8^{ης} Σεπτεμβρίου 2010, η ελληνική ερευνητική κοινότητα του τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών είναι σε θέση να αξιοποιήσει άμεσα τα οφέλη από τη χρήση της ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής, αν η Ελλάδα μετάσχει στο DARIAH ERIC με την ιδιότητα του πλήρους μέλους.

Η πρόταση του δικτύου ΔΥΑΣ για την ελληνική συμμετοχή στην κατασκευή και λειτουργία του DARIAH

ERIC προβλέπει την άμεση ενεργό παρουσία της ελληνικής εθνικής υποδομής στην αντίστοιχη ευρωπαϊκή ερευνητική υποδομή. Στις 24 Νοεμβρίου 2010, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας υπέγραψε το Μνημόνιο Συνεργασίας (MoU),² το οποίο δηλώνει την πρόθεση της Ελλάδας να στηρίξει οικονομικά τη δημιουργία και λειτουργία του DARIAH ERIC.

Υπολογίζεται ότι η έναρξη της κατασκευαστικής φάσης της εθνικής υποδομής θα συμπέσει με την έναρξη της λειτουργίας του DARIAH ERIC και της κατασκευαστικής φάσης του DARIAH. Σε αυτή τη φάση η εθνική υποδομή, που θα αποτελείται από τα μέλη του Δικτύου που θα έχουν υπογράψει το Μνημόνιο Συνεργασίας, και θα μπορεί να διευρυνθεί με την είσοδο νέων μελών σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, θα εκπροσωπήσει τη χώρα σε όσες από τις δραστηριότητες του DARIAH ERIC, όπως αυτές περιγράφονται στο καταστατικό του (όργανα διοίκησης και VCCs), θα της ανατεθούν κατόπιν συμφωνίας των δύο μερών.

Με κριτήριο τις δραστηριότητες των ελληνικών ερευνητικών φορέων στις ανθρωπιστικές επιστήμες και την πολιτισμική πληροφορική, το δίκτυο ΔΥΑΣ προτίθεται να προτείνει τη συμμετοχή της ελληνικής υποδομής στα εξής VCCs και ειδικότερα στις εξής δραστηριότητες:

VCC1 e-Infrastructure

VCC2 Research and Education

VCC3 Scholarly Content Management

Ο λεπτομερέστερος προσδιορισμός της συμμετοχής του ΔΥΑΣ στις επί μέρους υπηρεσίες θα προσδιορισθεί με βάση τη χαρτογράφηση του ελληνικού δυναμικού και τις ανάγκες του DARIAH και σε συνεννόηση με τους άλλους εταίρους της ευρωπαϊκής υποδομής.

Στην αρχική πάντως φάση της ελληνικής συμμετοχής στο DARIAH η εθνική υποδομή δεν θα αναλάβει τη διεύθυνση VCC, αλλά θα μετέχει στις δραστηριότητές τους ως μέλος της αντίστοιχης ομάδας.

Ενότητα 3.4 Ελληνική στρατηγική αξιοποίησης ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών και των ανθρωπιστικών υποδομών ειδικότερα

Πολιτική έρευνας στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών

Η European Science Foundation αποτελεί την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την προώθηση της έρευνας και για την ανακάλυψη νέων τάσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, χρηματοδοτώντας την έρευνα σε ανταγωνιστική βάση. Ειδικά για τις ανθρωπιστικές επιστήμες έχει συσταθεί η Μόνιμη Επιτροπή για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες -Standing Committee for the Humanities (SCH), με στόχο

- να ενθαρρύνει τη διεπιστημονική έρευνα μέσω της αξιολόγησης συνεργατικών ερευνητικών

² Παράρτημα αρ. 1.

προτάσεων της ερευνητικής κοινότητας

- να προσδιορίζει ερευνητικές περιοχές αιχμής και να διαδραματίζει συντονιστικό ρόλο δημιουργώντας συνδέσμους μεταξύ των μικρών και συχνά κατακερματισμένων ερευνητικών κοινοτήτων των ανθρωπιστικών επιστημών,
- να συμβάλλει στην εξέλιξη της πολιτικής της ESF και να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες για δράσεις επιστημονικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα των αρμοδιοτήτων της.

Ο ρόλος της επιτροπής αυτής είναι εξαιρετικά σημαντικός, καθότι είναι το μόνο ευρωπαϊκό όργανο στο οποίο οι ανθρωπιστικές επιστήμες μετέχουν ισότιμα με τους άλλους θεματικούς τομείς στον ευρωπαϊκό ερευνητικό χώρο και στο οποίο αξιολογούνται και υλοποιούνται ερευνητικές προτάσεις.

Μεταξύ των άλλων, ο ρόλος της είναι συστηματικός και συντονιστικός. Στο πλαίσιο του έργου της μόνιμης επιτροπής, το 2009 δημιουργήθηκε Ομάδα Εργασίας για τις Ερευνητικές Υποδομές -SCH Working Group (WG) on Research Infrastructures (Ris). Αυτή η Ομάδα Εργασίας πραγματοποίησε συνάντηση εργασίας στο Στρασβούργο στις 29-30 Οκτωβρίου 2010 με στόχο να καταγράψει τις απόψεις διαφόρων ερευνητικών κοινοτήτων σχετικά με το σχεδιασμό και τη χρήση των ερευνητικών υποδομών. Ερευνητές από μεγάλο φάσμα ειδικοτήτων, γλωσσών και ενδιαφερόντων παρουσίασαν εισηγήσεις γύρω από πέντε θεματικούς άξονες:

1. Οι ερευνητικές κοινότητες και η υιοθέτηση ερευνητικών υποδομών
2. Επαναπροσανατολισμός και επανάχρηση δεδομένων
3. Κείμενα και μη κείμενα
4. (Μono)επιστημονικοί και διεπιστημονικοί πόροι
5. Ενοποίηση πόρων

Τα συμπεράσματα αυτής της ομάδας εργασίας συνδυάζονται με τη βασικότερη ευρωπαϊκή πολιτική στον τομέα της έρευνας, που δίνει καθοριστική έμφαση στον τομέα των υποδομών:

Ειδικότερα για τις ανθρωπιστικές επιστήμες, το ESFRI, ως όργανο του οποίου στόχος είναι η ενοποίηση της επιστημονικής έρευνας στην Ευρώπη, ενέταξε στις αρχικές πρωτοβουλίες το CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure)- υποδομή γλωσσικής τεχνολογίας και το DARIAH (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities)- υποδομή υπηρεσιών ψηφιακής τεχνολογίας για τις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Στο ESFRI έχουν ήδη ενταχθεί και άλλες υποδομές στις εισηγήσεις του. Από τις υποδομές των ανθρωπιστικών επιστημών ξεχωρίζει το **European Holocaust Research Infrastructure (EHRI)**, το οποίο εγκαινιάστηκε στις Βρυξέλλες στις 16-17 Νοεμβρίου 2010.

Η δημιουργία όχι μόνο τομεακών υποδομών όπως το Text-Grid, αλλά και θεματικών είναι πολιτική που προωθούν τόσο το ESFRI και τα κράτη μέλη όσο και ειδικότερα το DARIAH. Τέτοιες υποδομές έχουν ήδη αναπτυχθεί, για παράδειγμα στην Ιστορία, όπως το ευρωπαϊκό EHRI, αλλά και εθνικά, όπως το "Veteran Tapes VP" του Ολλανδικού Surf Foundation.

Το DARIAH έχει υιοθετήσει την πολιτική των συνεργασιών που είναι κοινή πρακτική μεταξύ των φορέων:

1. Μετέχει στη συνεργασία υποδομών και δικτύων Coalition of Humanities and Arts Infrastructures and Networks – CHAIN, το οποίο απαρτίζουν οι εξής πρωτοβουλίες:
 1. arts-humanities.net (<http://www.arts-humanities.net/>)
 2. ADHO - Association of Digital Humanities Organisations (<http://www.digitalhumanities.org/>)
 3. CLARIN (<http://www.clarin.eu/>)
 4. centerNet (<http://www.digitalhumanities.org/centernet/>)
 5. DARIAH (<http://www.DARIAH.eu/>)
 6. NoC - Network of Expert Centres in Great Britain and Ireland (<http://www.arts-humanities.net/noc/>)
 7. Project Bamboo (<http://projectbamboo.org/>)
 8. TextGrid (<http://www.textgrid.de/>)
2. Έχει ορίσει ότι μεταξύ των δραστηριοτήτων του VCC4 είναι η επιδίωξη συνεργασιών με άλλες ομάδες.
3. Έχει ήδη αναπτύξει συνεργασίες με άλλες υποδομές όπως το CLARIN και το **European Holocaust Research Infrastructure** (EHRI).³

Ειδικά για το EHRI το DARIAH έχει αναλάβει να το υποστηρίξει στο πλαίσιο της πολιτικής του να στηρίζει προγράμματα κοινοτήτων χρηστών.

Η ελληνική εθνική υποδομή θα ενισχύσει τη διεθνή της παρουσία μετέχοντας ενεργά μέσω του DARIAH στις πρωτοβουλίες αυτές, πέρα από τις πρωτοβουλίες στις οποίες θα μετέχει ως χώρα μέλος. Προς το σκοπό αυτό χρήσιμο εργαλείο θα ήταν η χρηματοδότηση δράσεων δικτύωσης όπως αυτές που χρηματοδοτούνται προκειμένου για το ERA-Net.

Επίσης η ελληνική εθνική υποδομή έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει πληρέστερα προς όφελος της ερευνητικής κοινότητας της χώρας την ήδη αξιόλογη παρουσία των ελληνικών πολιτιστικών και ερευνητικών φορέων σε σημαντικές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που αφορούν την πρόσβαση σε πολιτιστικό περιεχόμενο. Αυτές οι πρωτοβουλίες έχουν κεντρικό άξονα την Europeana. Ο εμπλουτισμός της ψηφιακής βιβλιοθήκης Europeana αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές και υψηλής συμμετοχής από τους πολιτιστικούς φορείς της Ελλάδας, σε ευρωπαϊκή πρωτοβουλία, με έμμεσα οφέλη και για το χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών. Το πρόγραμμα Europeana ξεκίνησε ως πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορά μια πλατφόρμα αναζήτησης περιεχομένου (ψηφιοποιημένους πίνακες, βιβλία, ταινίες, αρχεία) στη συλλογή των Ευρωπαϊκών Ψηφιακών Βιβλιοθηκών (European digital libraries) μέσα από μία πολυγλωσσική, διαδικτυακή πύλη. Το πρόγραμμα ξεκίνησε με την δυνατότητα αναζήτησης ανάμεσα σε 2εκ. ψηφιακά αντικείμενα από τη Γαλλία, την Αγγλία, την Ισπανία και τη Γερμανία με στόχο τα 10εκ μέχρι το τέλος του 2010. Στο πλαίσιο του εμπλουτισμού της ψηφιακής βιβλιοθήκης,

³ Στο EHRI μετέχει από ελληνικής πλευράς το Ινστιτούτο Πληροφοριακών Συστημάτων και Προσομοίωσης του Ε.Κ. Αθηνά.

η Europeana καλεί σε συμμετοχή τους πολιτιστικούς φορείς προτείνοντας τη δυνατότητα ενσωμάτωσης του πολιτιστικού περιεχομένου τους μέσω θεματικών ή εθνικών συσσωρευτών.

Το έργο ATHENA είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο που ξεκίνησε με την υποστήριξη του προγράμματος eContentplus, (Best Practice Network, ICT, PSP) και αποτελεί μια τέτοια πρωτοβουλία συσσώρευσης πολιτιστικού περιεχομένου από Μουσεία, Αρχεία και άλλους φορείς. Η συσσώρευση περιεχομένου επιτελείται με τη χρήση του εργαλείου LIDO (Lightweight Information Describing Objects - ATHENA Ingestion Tool) που αναπτύσσεται από το ΕΜΠ και είναι συμβατό με το CIDOC-CRM ενώ ταυτόχρονα «συνενώνει» τα πρότυπα: museum.dat, Spectrum και CDWA-lite. Η εξειδικευμένη ομάδα του ATHENA επίσης συνέταξε ένα οδηγό που συγκεντρώνει τα πιο γνωστά πρότυπα τεκμηρίωσης και διαχείρισης πολιτιστικού περιεχομένου και είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο της ΔΕΑΜ, <http://nam.culture.gr/>

Ένα ακόμη δίκτυο Ορθής Πρακτικής είναι το EuropeanaLocal1 και το πρόγραμμα AccessIT2, που εκπροσωπείται στην Ελλάδα από τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας. Το δίκτυο στοχεύει στην υποστήριξη των τοπικών και περιφερειακών βιβλιοθηκών, μουσείων, αρχείων και συλλογών οπτικοακουστικού υλικού ώστε να αναδείξουν τις ψηφιοποιημένες συλλογές τους μέσα από την πύλη της Europeana, να προσφέρουν νέες υπηρεσίες στο κοινό τους καθώς και τεχνολογική εκπαίδευση του προσωπικού.

Το συντονιστικό ρόλο της διάθεσης πολιτιστικού περιεχομένου για την προβολή και αναζήτησή του μέσω της Europeana έχει το ΥΠΠΟΤ. Το Υπουργείο Πολιτισμού, αντιπρόσωπος της κρατικής συμμετοχής στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία, υποστηρίζει σημαντικά την προσπάθεια αυτή και την ενθαρρύνει ως μέσο ανάδειξης του ελληνικού πολιτιστικού αποθέματος σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η ανταπόκριση των πολιτιστικών φορέων στο κάλεσμα του ΥΠΠΟΤ και των δράσεων επικοινωνίας του έργου ATHENA ήταν θετική και αρκετοί φορείς έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής έως σήμερα:

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού (42 Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες) και
 Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων
 Ακαδημία Αθηνών
 Αρχείο Οικογένειας Λαμπάκη
 Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης
 Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
 Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών & Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος"
 Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
 Ιστορικό Αρχείο Αιγαίου «Εργάνη»
 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας
 Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος "Λίλιαν Βουδούρη"
 Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης
 Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
 Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών
 Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
 Μουσείο Μπενάκη
 Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών – Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία

Μουσείο Τύπου ΕΣΗΕΠΗΝ

Ναυτικό Μουσείο της Ελλάδας

Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα

Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς

Studio Παράλληλο Κύκλωμα

Το CARARE είναι ένα ακόμη δίκτυο καλής πρακτικής που θα διαρκέσει τρία χρόνια και αντιπροσωπεύει 20 χώρες, πολιτιστικούς οργανισμούς και ψηφιακές βιβλιοθήκες αποσκοπώντας στη δημιουργία μιας υπηρεσίας συγκέντρωσης του διαθέσιμου ψηφιακού περιεχομένου από την περιοχή της αρχαιολογίας και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας με την Europeana. Στόχος του είναι να καταστήσει διαθέσιμα περίπου 2 εκατομμύρια αντικείμενα με πληροφορία για περίπου 1 εκατομμύριο μοναδικές τοποθεσίες πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το APEnet (Archives Portal Europe) είναι ένα πρόγραμμα Δικτύου Βέλτιστης Πρακτικής υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο του προγράμματος eContentplus. Σκοπός του είναι η δημιουργία μιας Διαδικτυακής Πύλης για τα Έγγραφα και τα Αρχεία της Ευρώπης, όπου δεκατέσσερα (14) Ευρωπαϊκά Εθνικά Αρχεία, σε στενή συνεργασία με την πρωτοβουλία της EUROPEANA, θα δημιουργήσουν ένα κοινό σημείο πρόσβασης σε Ευρωπαϊκές αρχειακές περιγραφές και ψηφιακές συλλογές. Από ελληνικής πλευράς στο Apenet μετέχουν τα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Ο γενικός στόχος του έργου APEnet είναι να συλλέξει υπάρχον ψηφιακό αρχειακό περιεχόμενο από την Ευρώπη και να τη διαθέσει on-line. Σκοπός είναι η δημιουργία ενός δικτύου Ευρωπαϊκών αρχείων που μπορούν να προσφέρουν on-line πρόσβαση (α) σε εργαλεία αναζήτησης εκατομμυρίων τεκμηρίων που υπάρχουν σε ψηφιοποιημένη μορφή ή δεν έχουν ακόμη ψηφιοποιηθεί, (β) στα μεμονωμένα τεκμήρια και ψηφιακά αντικείμενα μέσα από αυτά τα εργαλεία αναζήτησης και (γ) σε πληροφορίες για μεμονωμένες συλλογές, τους φορείς που τις φιλοξενούν και τους δημιουργούς τους. Επειδή αρχεία φυλάσσονται όχι μόνο σε δημόσιους αρχειοκούς φορείς, αλλά και σε άλλους φορείς, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία κλπ, το Archives Portal Europe επιδιώκει να διευκολύνει την πρόσβαση σε πάσης φύσεως φορείς πολιτιστικής κληρονομιάς, δημόσιους και ιδιωτικούς

Οι βασικοί στόχοι του Archives Portal Europe είναι

- η δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Πύλης που θα παρέχει περιγραφές αρχειακού υλικού από Ευρωπαϊκά αρχεία, βιβλιοθήκες και μουσεία με βάση τις πληροφορίες για τους παραγωγούς τους- συλλογικά όργανα, άτομα και οικογένειες- με βασικές πληροφορίες για τα τεκμήρια και τις συλλογές,
- η ανάπτυξη συνόλου μηχανών μετατροπής και plug-ins που μπορούν να ενσωματωθούν στις δικτυακές πύλες και τα συστήματα των εθνικών και ιδρυματικών αρχείων για να διευκολυνθεί η συμβολή τους στο Archives Portal Europe και εν τέλει στη Europeana,
- η ενθάρρυνση αρχειακών αποθετηρίων να συμβάλουν με περιγραφές των δικών τους συλλογών στο Archives Portal Europe και στη Europeana.

Ενότητα 3.5 Στρατηγική αξιοποίησης της υποδομής DARIAH

Απαιτήσεις της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στο πλαίσιο της Μελέτης σκοπιμότητας, προκύπτουν ενδιαφέροντα στοιχεία για τις απαιτήσεις της κοινότητας χρηστών στην Ελλάδα. Από τους 149 ερωτηθέντες που απάντησαν στην ερώτηση σε ποιό βαθμό ο φορέας στον οποίο εργάζονται είναι σε θέση να υποστηρίξει την ψηφιακή μεθοδολογία των ερευνητών του 26 (17%) απάντησαν πλήρως, 69 (46%) επαρκώς, 47 (17%) στοιχειωδώς και 7 (5%) καθόλου. Για το γενικότερο επίπεδο του επιπέδου της οργάνωσης και εφαρμογής της ψηφιακής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, οι απαντήσεις δίνουν λιγότερο θετική εικόνα. Από τις 154 απαντήσεις, μόνο 4 (3%) θεωρούν το επίπεδο πολύ καλό, 28 (18%) καλό, 29 (19%) ανεπαρκές, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία 93 (60%) το θεωρεί μέτριο. Κατά τις εκτιμήσεις των ερευνητών των ανθρωπιστικών επιστημών, επομένως, η ελληνική έρευνα είναι έτοιμη να αξιοποιήσει την ευρωπαϊκή εμπειρία μέσω της σύνδεσης με την ευρωπαϊκή ερευνητική υποδομή. Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνεται από τις απαντήσεις στο ερώτημα αν θεωρούν τις υπηρεσίες που προσφέρει το DARIAH χρήσιμες: από τις 153 απαντήσεις, 113 (74%) ήταν θετικές και 40 (26%) αρνητικές. Στην ερώτηση με ποιους τρόπους οι ερευνητές ενημερώνονται για τους στόχους και τις δραστηριότητες του DARIAH, 71 απάντησαν ότι δεν είχαν καθόλου ενημέρωση, ενώ οι υπόλοιποι ενημερώνονται από επισκέψεις στο δικτυακό τόπο (47 απαντήσεις), από το DARIAH Newsletter (21) ή και άλλες πηγές (30). Το γεγονός ότι δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση για το DARIAH μεταξύ των ερευνητών των ανθρωπιστικών επιστημών αποτυπώνει την ελλιπή δημοσιότητα την περίοδο που διεξήχθη το ερωτηματολόγιο (αρχές Ιουλίου), γεγονός που επισημάνθηκε και αντιμετωπίστηκε. Έκτοτε παρουσιάσεις σε επιλεγμένους φορείς, η ημερίδα και οι δύο συναντήσεις εργασίας που διοργάνωσε το ΔΥΑΣ, και η προβολή της δραστηριότητας του ΔΥΑΣ και του DARIAH μέσα από το δικτυακό τόπο του ΔΥΑΣ έχουν κάνει περισσότερο γνωστό το έργο και τους στόχους του DARIAH και έχουν αυξήσει τις προσδοκίες των ερευνητών τόσο από την ευρωπαϊκή όσο και από την εθνική υποδομή. Οι ερευνητές αναγνωρίζουν ότι η εθνική υποδομή, πέρα από τον καθαρά εθνικό της ρόλο, ο οποίος αποτελεί αντικείμενο της μελέτης σκοπιμότητας, θα λειτουργήσει ως μέσο διασύνδεσης με την ευρωπαϊκή έρευνα στον τομέα των ανθρωπιστικών υποδομών. Έτσι ο Έλληνας ερευνητής θα έχει πρόσβαση, μεταξύ των άλλων, σε

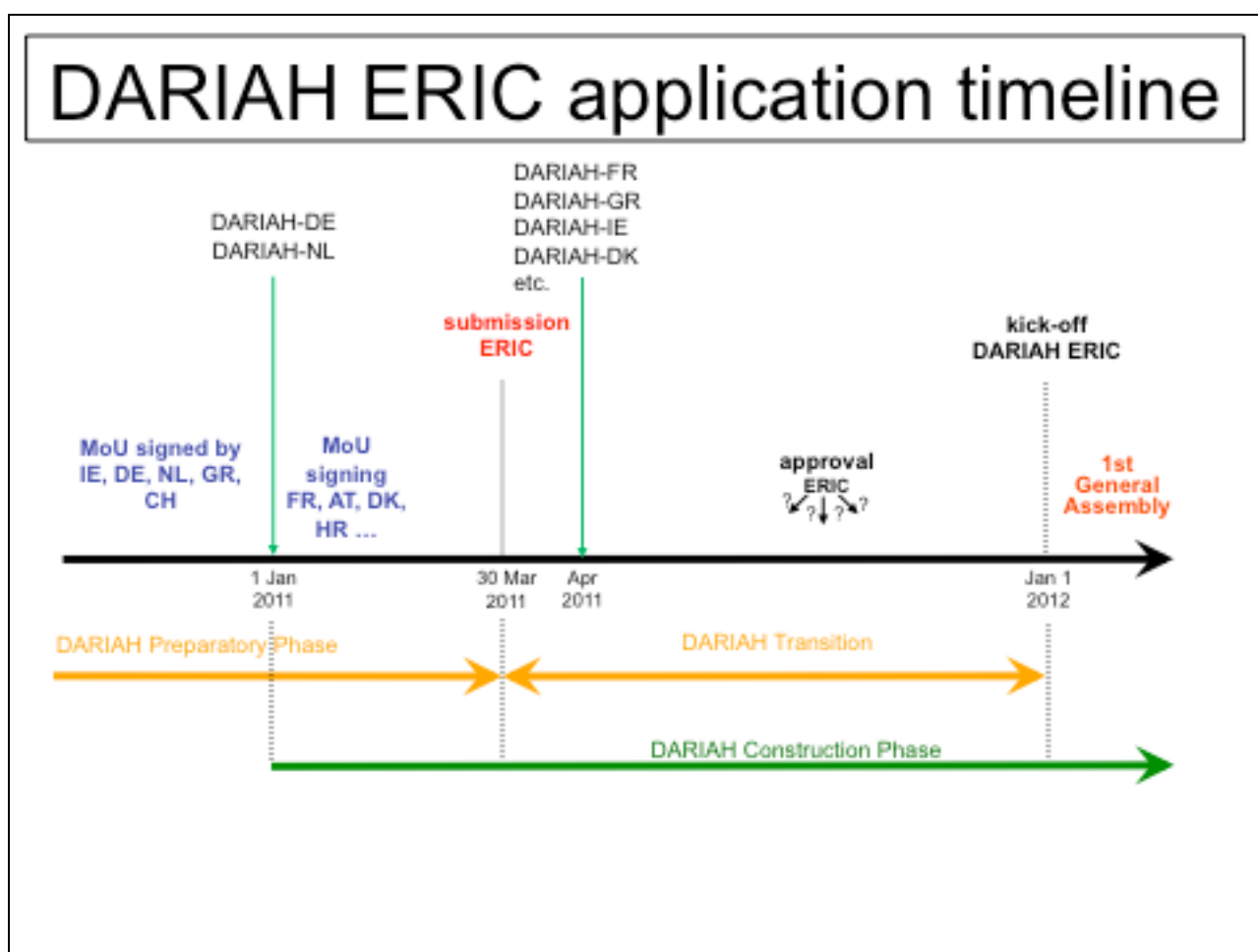
- διεθνή αποθετήρια που θα είναι διαθέσιμα μέσω του DARIAH,
- επικοινωνία με το ευρωπαϊκό ερευνητικό περιβάλλον μέσω συνεργατικών πρωτοβουλιών
- εκπαιδευτικά προγράμματα

Θεσμικά και οργανωτικά προβλήματα

Ο τρόπος διασύνδεσης της εθνικής υποδομής με την ευρωπαϊκή απαιτεί συντονισμό μεταξύ DARIAH

αφενός και της ελληνικής αντιπροσωπείας και ελληνικής πολιτείας αφετέρου, ιδιαίτερα στο μεταβατικό στάδιο μέχρι τη σύσταση του ERIC και την έναρξη της κατασκευαστικής φάσης της ελληνικής υποδομής.

Αμέσως μετά την υπογραφή του MoU εστάλη στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας το σχέδιο καταστατικού του DARIAH ERIC, προκειμένου η ελληνική πλευρά να υποβάλει τις παρατηρήσεις και προτάσεις της επί του σχεδίου.⁴ Η ΓΓΕΤ δεν έχει ακόμη απαντήσει. Ωστόσο, η υποβολή του σχεδίου καταστατικού για έγκριση από την ΕΕ έχει καθυστερήσει, εκτιμάται δε ότι αυτό δεν θα γίνει πριν από το τέλος Μαρτίου, σύμφωνα με το επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας πρέπει να αξιοποιήσει την καθυστέρηση αυτή προκειμένου να υποβάλει τις προτάσεις της επί του σχεδίου πριν από την υποβολή της στην ΕΕ, διότι μετά την υποβολή του σχεδίου προς έγκριση δεν είναι δυνατή οποιαδήποτε τροποποίηση.



Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του DARIAH

Είναι κρίσιμο για την επιτυχία της ελληνικής συμμετοχής στο DARIAH να συμμετέχει ως ιδρυτικό μέλος σε όλες τις επόμενες φάσεις της εξέλιξης της υποδομής αυτής, οι οποίες σύμφωνα με το εκτιμώμενο

⁴ Παράρτημα αρ.2.

χρονοδιάγραμμα είναι οι εξής:

- 1 Μαρτίου 2011- 31 Δεκεμβρίου 2011 Μεταβατική φάση
- 1 Ιανουαρίου 2012 – 31 Δεκεμβρίου 2016 Φάση Κατασκευής
- 1 Δεκεμβρίου 2013 Έναρξη λειτουργίας της υποδομής.

Δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για το Preparing DARIAH καλύπτει την περίοδο μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2011 και ότι η χρηματοδότηση της ΓΓΕΤ για το ελληνικό δίκτυο ΔΥΑΣ έχει επίσης εξασφαλιστεί μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2011, είναι απαραίτητο να εξασφαλισθούν οι πόροι για την ελληνική εκπροσώπηση στις πρωτοβουλίες για την υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκή υποδομή.

Η μεταβατική φάση διάρκειας 9 μηνών από την κατάθεση του σχεδίου καταστατικού του DARIAH ERIC μέχρι την προβλεπόμενη έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιτρέπει στην Ελλάδα να αξιοποιήσει το διάστημα αυτό για την οριστικοποίηση της σύστασης της ελληνικής υποδομής, όπως αυτή προσδιορίζεται στη Μελέτη Σκοπιμότητας. Έως ότου δημιουργηθεί η αντίστοιχη ελληνική υποδομή, την εκπροσώπηση της Ελλάδας αναλαμβάνουν οι εταίροι του DARIAH, Ακαδημία Αθηνών και Ε.Κ. Αθηνά. Σε αυτήν την μεταβατική φάση και μέχρι να συσταθεί η εθνική υποδομή, η ΓΓΕΤ πρέπει να εξουσιοδοτήσει προς τούτο τα δύο αυτά ιδρύματα και να διαθέσει προς αυτά τα σχετικά κονδύλια, όπως έχουν κάνει ήδη ορισμένες χώρες σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

DARIAH Contacts

Position	Who	Contact Details
Board of Directors (BoD)		
Director	Laurence Roumy (France)	laurence.roumy@dariah.eu
	uu (Germany)	
DARIAH-EU Coordination Office (COO)		
Secretary General	Christiane Wittke (Germany)	twittke@vub.uni-gwietergen.de
	Sally Chambers (Germany)	
Communication Officer	Sabine Kraft (Germany)	skraft@vub.uni-gwietergen.de
Chief Organisations Officer	uu (France)	
VCC Heads		
Germany	Andreas Auerhölzlmaier	aa@vub.uni-gwietergen.de
VCC1	Maria Dreger	mdreger@vub.uni-gwietergen.de
Austria		
Ireland		
VCC2		
Denmark		
France	Erzhuo David	erzhuo.david@tpe-admission.fr
VCC3		
Netherlands	Wend Karmann	wend.karmann@dam.konink.nl
VCC4	VCC @ COO	seuroth@vub.uni-gwietergen.de
National Representatives		
Austria	Gerhard Bodo (GAW)	gerhard.bodo@tuwien.ac.at
France	Jean-Luc Pined (TPE)	jean-luc.pined@tpe-admission.fr
Germany	Wend Karmann (VCC)	wend.karmann@dam.konink.nl
Netherlands	Peter Diers (DANS)	peter.diers@dam.konink.nl

Mailing lists	
dariah-all@dariah.eu	All participants of DARIAH EUC as Member, Observer or Co-operating partner
dariah-eu@dariah.eu	BoD + COO + VCC Heads + National representative of each Member/Observer
dariah-ga@dariah.eu	Member's representative + BoD + COO
dariah-board@dariah.eu	BoD + VCC4 + Secretary General
dariah-coo@dariah.eu	COO staff
dariah-vcc-heads@dariah.eu	VCC Heads + BoD
dariah-vcc1@dariah.eu	Participants of VCC 1
dariah-vcc2@dariah.eu	Participants of VCC 2
dariah-vcc3@dariah.eu	Participants of VCC 3
dariah-vcc4@dariah.eu	Participants of VCC 4
dariah-public@dariah.eu	Open mailing list for news and updates on DARIAH

Πίνακας εθνικών εκπροσώπων στο DARIAH

Ως εκπρόσωποι της Ελλάδας προτείνονται ο Πάνος Κωνσταντόπουλος με αναπληρωματικό μέλος την Ελένη Κατσιαδάκη.

Οι εκπρόσωποι της χώρας στο DARIAH σε αυτήν την μεταβατική φάση θα έχουν διττό ρόλο:

1. Θα αποτελούν τον ενδιάμεσο φορέα επικοινωνίας της ΓΓΕΤ με την Ευρωπαϊκή Υποδομή για κρίσιμα ζητήματα όπως είναι η οικονομική συμμετοχή της χώρας σε αυτήν προκειμένου η ΓΓΕΤ να λαμβάνει τις αποφάσεις
2. Θα συνεργάζονται με τα άλλα ιδρυτικά μέλη της υποδομής, σε συνεννόηση με τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, για το ρόλο τον οποίο θα αναλάβει η Ελλάδα στην ευρωπαϊκή υποδομή, κυρίως σε ότι αφορά τη συμμετοχή στα VCCs.

Ζητήματα προς επίλυση:

1. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας πρέπει να εξασφαλίσει την πίστωση για την εκπροσώπηση των εταιρών του DARIAH κατά τη μεταβατική φάση. Για τους δύο φορείς η σχετική πίστωση προϋπολογίζεται ως εξής:

Ακαδημία Αθηνών: Δαπάνες ταξιδίων: 500 €

Αμοιβή συνεργάτη: 5400 €

Ε.Κ. Αθηνά: Δαπάνες ταξιδίων: 1000 €

Αμοιβή συνεργάτη: 5400 €

Σύνολο: 12300 €

2. Δεδομένων των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Ελλάδα για μόνιμη συμμετοχή της Ελλάδας στο DARIAH, είναι απαραίτητη η έγκαιρη κατασκευή της εθνικής υποδομής και η έγκριση των απαραίτητων πιστώσεων για αυτό. Ο προϋπολογισμός της εθνικής υποδομής αποτελεί αντικείμενο της μελέτης σκοπιμότητας.

Οικονομική παράμετρος

Με βάση τους υπολογισμούς της μελέτης του DARIAH, το κόστος της συμμετοχής της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή υποδομή ως πλήρους μέλους προϋπολογίζεται ως εξής:

Χώρα	ΑΕΠ	Κλίμακα συμβολής	Συνολική συμβολή	Συμβολή σε χρήμα (10%)	Συμβολή σε είδος (90%)
Ελλάδα	\$ 329.924	4,25%	169.965 €	16.997 €	152.969 €

Αν η Ελλάδα μετάσχει ως Παρατηρητής, τότε το ύψος της συμμετοχής θα είναι το μισό του μέσου όρου της συμβολής των χωρών που μετέχουν ως πλήρη μέλη.

Σημειώνεται ότι η εις χρήμα συμβολή αντιστοιχεί στην κάλυψη των διοικητικών εξόδων του Συντονιστικού Γραφείου – DARIAH Coordination Office (DCO)- της υποδομής.

Ζητήματα προς επίλυση:

Ως προς τις οικονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδας στο DARIAH πρέπει

1. Να εξασφαλισθεί από τον τακτικό προϋπολογισμό ή τις δημόσιες επενδύσεις το κονδύλιο των 16.997 € ετησίως για την οικονομική της συνδρομή στην υποδομή.
2. Να υποβληθεί στη διοίκηση της υποδομής η ανάλυση της εις είδος συμβολής στην υποδομή. Η ανάλυση αυτή θα εξετασθεί και θα εγκριθεί από τη διοίκηση της υποδομής βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων μέτρησης. Το κόστος αυτό θα προϋπολογισθεί από την εθνική υποδομή.

Συμπέρασμα

Τόσο η ως τώρα συμμετοχή των φορέων πληροφορικής σε διεθνή δίκτυα και υποδομές όσο και το εν γένει επίπεδο τεχνογνωσίας των φορέων της χώρας εγγυώνται ότι η συμβολή της χώρας στην ευρωπαϊκή υποδομή θα είναι ουσιαστική. Αλλά το ζήτημα δεν τίθεται αποκλειστικά στο επίπεδο της τεχνολογικής επάρκειας. Η αξιόλογη παρουσία των ερευνητικών φορέων και της πανεπιστημιακής κοινότητας στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο καθώς και το ιδιαίτερο βάρος που έχει η ελληνική πολιτιστική κληρονομιά στον ευρωπαϊκό χώρο καθιστούν τη συμβολή της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή υποδομή αμφίπλευρα ωφέλιμη. Η εθνική υποδομή θα λειτουργήσει ως η υπηρεσία διασύνδεσης της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας με την ευρωπαϊκή. Με τη συμμετοχή της εθνικής υποδομής στο DARIAH

- θα αναβαθμισθεί και θα εκσυγχρονισθεί η ανθρωπιστική έρευνα στην Ελλάδα
- θα γίνει ανταγωνιστική σε διεθνές επίπεδο και τέλος
- θα επιτευχθεί, μέσα από την ευρύτερη δυνατή διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, η προβολή της ελληνικής ιστορίας και του πολιτισμού γενικότερα.

Η οικονομική επιβάρυνση της συμβολής στην ευρωπαϊκή ερευνητική υποδομή DARIAH, δηλαδή το ετήσιο εις χρήμα κόστος των 17.000 € είναι μια δαπάνη η οποία αντισταθμίζεται από την ουσιαστική αναβάθμιση των ανθρωπιστικών επιστημών στη χώρα.